

PIRÓS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XVI évfolyam 4884. sz. Szombat, 1960. november 19. 4 oldal, 20 bani

Feldolgozzák az 1961 évi terv feladatait az ipari egységekben

A CUKORGYÁRBAN

Az elmúlt napokban a Cukorgyár harmadik váltásának munkásai megvitatták az 1961. évi tervfeladatokat és javaslatokat terjesztettek elő a munka megvalósítása érdekében.

A cukorgyártók szocialista versenyben dolgoznak és kiváló eredményeket értek el. A gyártási időnyit idejében megkezdtek és mindent elkövettek a feladatok valóra váltásáért. Így november 14-ig sikerült teljesíteni az 1960. évi ösztörmelési tervet. Figyelemre méltó az is, hogy a nyers- és segédanyagok ésszerű felhasználásával eddig több, mint 4.000.000 lej takarítottak meg. Jelentősen javult a minőség is. Az elért eredményekhez a vállalat egész munkaközössége hozzájárult. Külön dicséretet érdemelnek Codos Emilia, Kovács Ferenc, Pomianu Dumitru, Ciocac Teodor, Chirila Dumitru, Maruster Ioan, Săbău Dumitru, Somlean Alexandru, Morschi József és sokan mások.

Miután Popescu Ioan mérnök ismertette a jövő évi megneve-

kedett feladatokat, számos munkás emelkedett szólásra.

Amint az RMP Központi Bizottsága legutóbbi plenáris ülésének dokumentumából kitűnik, hazánk dolgozó népe jelentős sikereket ért el a szocialista népgazdaság fejlesztésében — mondotta Pomianu Dumitru, a méhészetek brigádvezetője. Ehhez mi is hozzájárultunk, mivel eredményesen fejeztük be a hat éves terv első évét. 1961-ben nagyobb feladatok hárulnak ránk és hogy ezeknek becsülettel eleget tehesünk, a helyi erőforrások feltárására kell törekednünk. A minőség javítása érdekében a vezetőség intézkedik a két szűrőprés mielőbbi üzembe helyezéséről.

Pomianu elvtárs ezenkívül javasolta még, hogy a torlódások elkerülése végett hosszabbítsák meg a 8-as számú vasútvonalat. Crisan Pavel technikus javasolta, hogy a csomagolóból a rak-tárhoz szállító-felszereléssel továbbítsák a cukrot. Ezzel megkönnyítik és gyorsítják a szállítást. A többi felszólaló is értékes javaslatokat terjesztett elő, különösen a dolgozók szak-

képzettségének emelésére, a termelési folyamatok tökéletesítésére.

A Cukorgyár első váltásának dolgozói is megvitatták a jövő évi tervfeladatokat. A gyűlésen számos figyelemre méltó javaslat hangzott el.

Az Aradul vállalatban

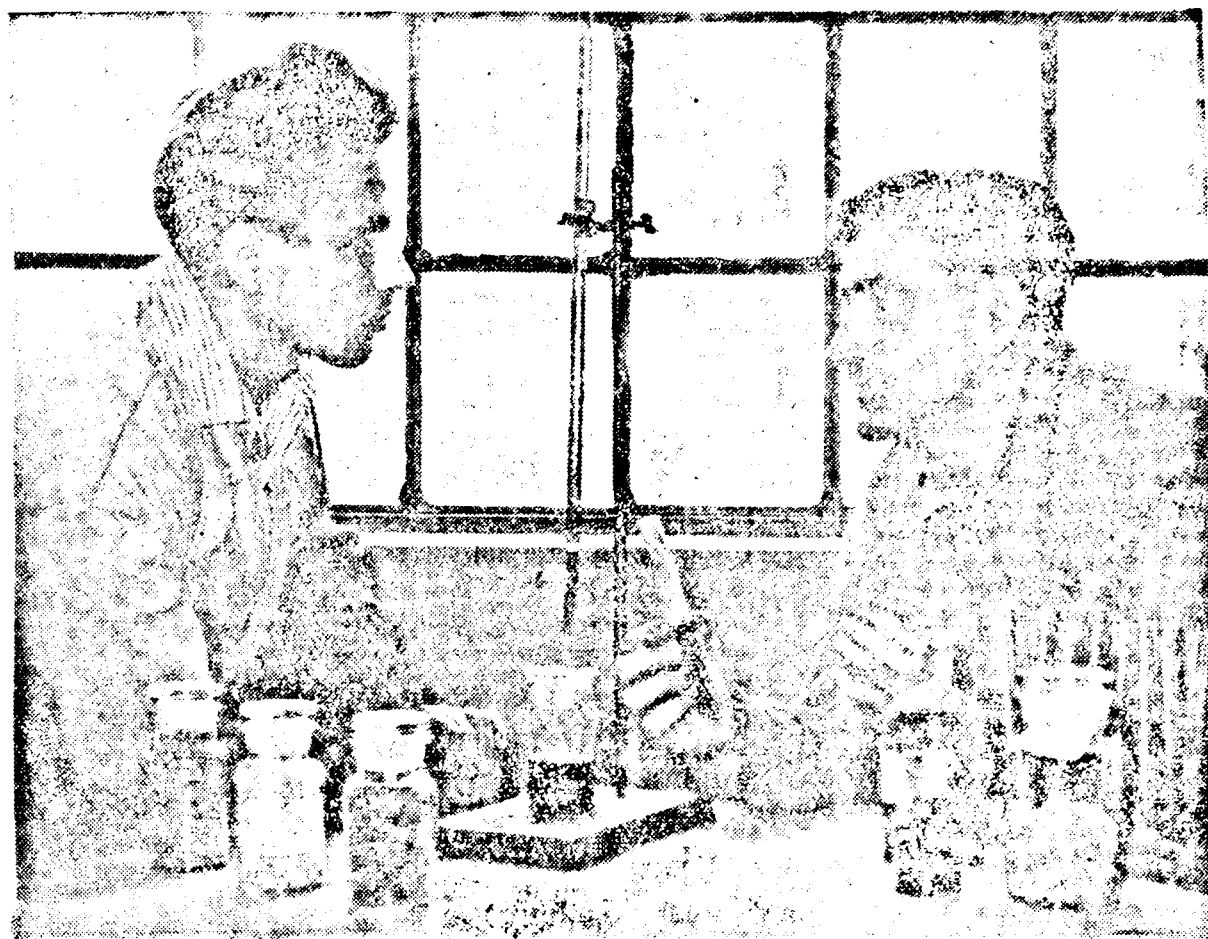
Az Aradul helyiipari vállalat 5-ös számú részlegének munkaközössége a napokban szak-szervezeti csoportgyűlést tartott. A lelkes hangulatú gyűlésen a részleg dolgozói felmérték az év első tíz hónapjában elért eredményeket és egyúttal megismerték az 1961. évben megvalósítandó feladatokat. Calotescu Dumitru, a részleg almeisterének jelentéséből kitűnik, hogy szép megvalósításokat ért el a kis számú munkaközösség. Az elmúlt tíz hónapban ösztörmelési tervüket nemcsak teljesítették, hanem jelentősen túlszárnyalták. Tervben felül 27 konyhabu-tort és 13.000 lej értékű különböző közszükségleti cikket gyártot-

A „Román Népköztársaság Csillaga” I. osztályú érdemrenddel tüntették ki Vasile Vilcu elvtársat

Csillótörökön délelőtt a Nagy Nemzetgyűlés Elnökségén ünnepélyes külsőségek között átnyújtották Vasile Vilcu elvtársnak az RMP KB tagjának, az RMP Constanta tartományi bizottsága első titkárának a Román Népköztársaság Csillaga I. osztályú érdemrendet, amelyvel 50. születésnapja alkalmából tüntették ki a munkaközösségben kifejtett hosszú és eredményes tevékenységéért és a társadalmi és állami tevékenység terén szerzett kiváló érdemeiért. Az ünnepségen a következő elvtársak vettek részt: Ion Gheorghe Maurer, Mogorós Sándor, Dumitru Coliu, Mihail Dalea, Gheorghe Stolica, az RMP KB több tagja és pártaktivisták.

A kitüntetésre vonatkozó törvényrejl rendelet felolvasása után Ion Gheorghe Maurer elvtárs, a Nagy Nemzetgyűlés Elnökségének elnöke átadta Vasile Vilcu elvtársnak a magas kitüntetését.

A jelenlévők melegen üdvözölték Vasile Vilcu elvtársat a magas kitüntetésért.

Újítómozgalmunk fejlődése

A bukaresti gyárak és üzemek hosszú munkatapasztalattal rendelkező munkásainak, technikusainak és mérnökeinek ezrei járulnak hozzá újításokkal a termelés és a munkatermelékenység növeléséhez, az önköltség csökkentéséhez. Az idei év első kilenc hónapjában ezek a dolgozók több mint 10.800 újítási javaslatot terjesztettek az üzemek műszaki kabinetjei elé. Több, mint 4200 újítást már alkalmaztak a termelésben s ezek körülbelül 34.750.000 lej megtakarítást eredményeztek. Az újítómozgalom élen haladnak a 23 August, Mao Ce-tung, Semanatoarea, Vasile Roaită művek fém-munkásai, a Republica üzem bengerései, a Vörös Grivica vas-üti műhelyek dolgozói, a Gh. Gheorghiu-Dej készruhágyár munkásai, technikusai és mérnökei.

Sok újítás a termékek minőségének lényeges megjavítását eredményezte, mások megkönnyítik a munkások testi erőfeszítését és ugyanakkor hozzájárulnak a munka termelékenységének növeléséhez. A fővárosi ipar összességében a munka termelékenysége az év első kilenc hónapjában a tervmutatószám-

hoz képest 1,4 százalékkal növekedett. A fővárosi üzemek dolgozóinak számos újítása jelentős mennyiségű fém és más anyagok megtakarításához vezetett. A fémipari munkások például csaknem 7000 tonna fém- és könnyűipari munkások 18.530 négyzetméter felsőrézbört, 142 tonna talpbört, 150 tonna pamutfonalat és más anyagokat takarítottak meg.

A Fierarul gyár munkaközössége arra törekszik, hogy minden hónapban eleget tegyen a reábruló feladatoknak. Tevékenységét nagy mértékben elősegíti a nemrég berendezett új laboratórium is, ahol a mikkel- és rézfürdők állandó ellenőrzését, vegyelemzését végzik. A laboratórium pontos munkája hozzájárul a termékek minőségének javításához is. Képzőnkön Fackelmann Lajos vegyészmérnök és Bondár Béla vegyelemzészt végez.

Az Arad városi néptanács XVII. rendes ülészaka

Péntek délután 4 órakor kezdődött meg a városi néptanács székfűzésekkel imozázás ülészékében a néptanács XVII. ülészékének munkálatai.

Bevetők szálaiban Duma Gheorghe képviselő, a városi néptanács végrehajtó bizottságának alelnöke ismertette a gyűlés célját, valamint azokat a kül- és belpolitikai eseményeket, melyeknek körülményei között az ülészék munkálataira sor kerül.

A következőkben az ülészék öttagú elnöksége választott Colocaru Simion, Scutariu Aurelian, Vărsădan Veturia, Faur Toma és Szekfi István képviselők személyében.

Colocaru Simion képviselő, az elnökség elnöke ismertette a

napirendet. Ezt követően Ardelean Teodor képviselő, a városi néptanács végrehajtó bizottságának alelnöke előterjesztette a jelenlévő lakosok kérdéseinek elemzésével kapcsolatosan. Ismertette a városunkban folyó nagymértékű építkezési munkákat, beszolt az építkezések önköltségi árának csökkentéséről és az épületek minőségéről. A továbbiak során Neamtă Mircea képviselő, az urbanisztikai, városrendezési és községgazdálkodási állandó bizottság nevében terjesztett elő társjelentést.

A jelentéseket hozzászólások követték. A felszólaló képviselők mélyrehatóan elemezték a városunk területén folyó építkezési munkákat, rámutattak az elért eredményekre és ugyanakkor beszélték az a ténnyel, hogy fennáll a hibákrol is. A hozzászólások után az ülészék határozatot hozott a városban folyó építkezési munkálatok további javításával kapcsolatban.

Az ülészék munkálatairól részletesen beszámolunk.

A Teba gyárban

A fonodai tervfeldolgozó értekezlet margójára

A Teba gyárban is már befejeződtek a szakszervezeti csoportgyűlések, amelyeken feldolgozták az 1961. évi terv mutatószámait. Csillótörökön kezdődött meg a terv feldolgozásának második szakasza — osztályonként. A fonodában megtartott értekezleten részt vettek a delegálti váltás dolgozói, valamint a délutáni és éjszakai váltás kioldóit. Megjelent a fontos értekezleten Danciu Alexandru, a gyári pártbizottság titkára és Pintér István, az üzemi bizottság elnöke is.

Varjas Béla mérnök, a fonoda vezetője beszámolójában már figyelembe vette a fonodai szakszervezeti csoportgyűléseken elhangzott javaslatokat és kötelezettségvállalásokat is. A jelentés kidomborította, hogy a fonoda 1960 első tíz hó-

napjában több százalékot teljesített tervben felül. Ebben az időszakkban 123.000 kiló fonalat termeltek előirányzatot felül. Szép eredmények születtek a gépkészítési mutatószámok növelése terén. 1958-hoz viszonyítva (országosra ugyan, is ehhez az időponthoz hasonlítják a gépkészítési mutatószámok emelkedését) 17 százalékkal növelték a gépkészítési mutatószámukat. A tervben felüli vállalat teljesítése is hasonló szép képet mutat.

A jó eredmények előzéséhez nagymértékben hozzájárultak a rendszeresen megtartott, magas színvonalu termelési értekezletek, amelyeken a dolgozók részéről számos értékes javaslat hangzott el. A javaslatokat alkalmazták a termelésben és ez hozzásegítette a fonoda

munkásait, hogy mind jobb termelési eredményeket érjenek el. A javaslatokkal külföldön ismerték meg a fonodai munkásokat. A munkások, akik a fonodában mind jobb eredményeket értek el.

A szocialista verseny élénk a fonodában. A termelési értekezleteken időszakonként értékeltek a szocialista versenyeket és ez ösztönzőleg hatott a munkásokra. Ezenkívül állandóan népszerűsítették grafikonokon az élen járó dolgozók eredményeit.

A Teba-gyári fonodának 1961 évben 8 százalékkal több fonalat kell gyártania, mint 1960-ban. Az önköltségi ár csökkentéséhez a fonodának 537.000 lej évi megtakarítással kell hozzájárulnia. A legnagyobb feladat a tervfeladat teljesítésére különböző műszaki-szervezeti intézkedésre van szükség. A fonoda vezetősége a szakszervezeti csoportgyűléseken elhangzott javaslatokat, valamint az osztályértekezleten elmondott indítványokat összesítette.

(Folytatása a 2-ik oldalon)

Talajjavítás a terméshozam növelése érdekében

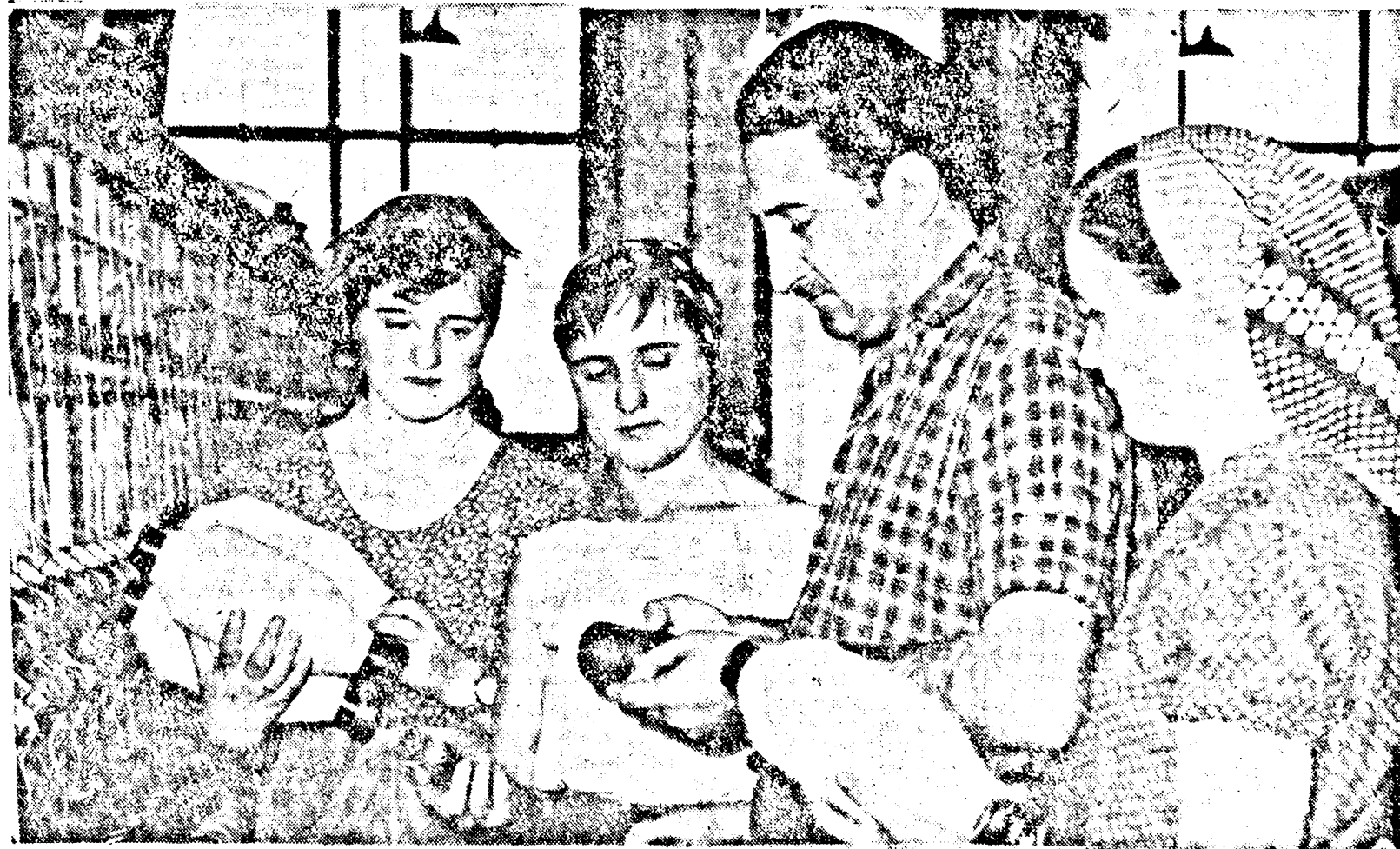
Rajonunk állami gazdaságainak vezetőtanácsai magukévá tették pártunk III. kongresszusának a mezőgazdasági terméshozam növelésére vonatkozó előírásait. Eppen ezért az állami gazdaságokban az őszi mezőgazdasági munkálatok befejezte után határozott intézkedést fogantatosítottak a jövő évi terméshozam növelése érdekében. Ezen intézkedések közé tartozik az is, hogy most, az őszi folyamán nagy területekre teritenek székkel istálló és műtrágyát. Így többek között az ujaradi állami gazdaságban

most az őszi folyamán az előirányzott 210 hektár területet lelyett 440 hektáron szórtak istállótrágyát, 180 hektáron pedig műtrágyát. A csálai állami gazdaságban pedig a 120 hektár helyett 150 hektárra hordtak istállótrágyát. A vingal állami gazdaságban szintén több, mint 330 hektáron szórtak műtrágyát.

Lapunk harmadik oldalán

- ★ A TASZSZ hírlagnökség nyilatkozata
- ★ Az ENSZ közgyűlés ülészaka
- ★ Az atomfegyverkezelés vitája az angol Alsóházban

A szakmai oktatás kiterjesztése rendkívül fontos feladat. Érthető ez, hiszen korszerűen felszerelt gyárainknak mind több szakmailag kitűnően képzett munkásra van szükségük. A szakmai oktatásban jó eredményeket ért el a Teba gyárban is. A gyár gyűlésfonodájának mestere Niedermayer György szívesen foglalkozik a fiatalokkal, hogy minél rövidebb időn belül jó szakmunkásokká váljanak. Képzőnkön: a mester három ipari tanulóknak magyarázza a hasznos tudnivalókat.

Négy hónap alatt — 59 javaslat

Az Épületelemgyárban az év júliusától jelentősen fellendült a belső tartalékokat feltáró bizottságok munkája. Ekkor alakult meg ugyanis minden részlegben az emelt bizottságok. Július óta 40 gyűlést tartottak, amelyen számos javaslatot tettek a bizottságok tagjai a termelékenység növelése és az önköltségi ár csökkentése érdekében. A bizottságok tevékenységének fellendülését bizonyítja az eltelt időszakban tett javaslatok száma is: nem kevesebb mint 59 javaslat elemzését kérték a dolgozók. A javaslatok közül a főbizottság 34-et elfogadott, 9-et visszautasított és 16-ot pedig elemzés, vagy kísérletezés alá vett. Az emelt eredmény jelentős fejlődés, ha figyelembe vesszük, hogy január 1-től júliusig — a bizottságok megszervezéséig — a dolgozók mindössze 28 javaslatot tettek.

A legsikerültebb javaslatok közül említsünk meg néhányat, amelyeknek alkalmazása a termelésben jelentős megtakarítást, valamint a termelési növeledést eredményezte. Keskeny nyomtáru sínparat fektettek le az asztalos műhely és a lerakodó hely között és ezzel megkönnyítették a faanyag szállítást. Így könnyebb, gyorsabb a munka és mindez 3000 lej évi megtakarításhoz is vezet.

Uj hevitőkemencét helyeztek üzembe, amellyel a bányákban használatatlanná vált acélsodronyokat lágyítják. A lágy sodronyok könnyen felhasználhatók az előregyártott vasbeton elemek készítésére. Ezzel az eljárással jelentős anyagmegtakarítást eszközölnek, mely számokban kifejezve, mintegy 12.500 lej évi megtakarítással egyenértékű.

A ponthegesszással, valamint a hulladék betonvasak összegyűjtésével is jelentős megtakarítást ér el a vállalat.

Az említett és más ehhez hasonló értékes javaslatok életbe léptetésével a gyár dolgozói nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a vállalat határidő előtt teljesítse évi előirányzatát és jelentős tervelőtérletet megtakarítást érjen el.

TANÉVNÝITÁS

A naptár már november második felét mutatja. Arra figyelmeztet, hogy közeledik az év vége, egész évi munkánk számadásának, eredményeinek mérlege. S a napokban mégis arról értesítettek az újságok, azt röptétek világnak a rádió, hogy Moszkvában új tanévnyitást ünnepeltek: a Népek Barátsága Egyetemének megnyitását.

Szokatlan dolog ilyenkor tanévnyitó ünnepséget tartani. Hiszen valamennyi iskolában már gazdasági ismeretekkel gyarapodtak a tanulók a hivatalos évnaptól óta és itt kopogtat az ajtó az első évharmaid vége.

S most mégis arról szerezünk tudomást, hogy a moszkvai szakszervezetek háza omlócarnokában november 17-én tanévnyitóra gyűltek össze az ázsiai, afrikai és a latin-amerikai országok fiataljai.

Hosszu hónapok óta vártak erre az eseményre a távoli országok fiataljai. Ki tudja, hányan öríttek, dédelgették lelkükben ezen az új egyetemen való tanulás gondolatát. Ki tudja hányan vetették papírra, amikor elterjedt az egyetem alapítás híre, hogy ők is hallgatói szeretnének lenni. Tízszázalékkal Moszkvába a levelek. A legkülönbözőbb postabélyegekkel ellátott íráskor arról számoltak be, hogy a fiatalok százai, ezrei akarnak Moszkvába menni. Most végre elérkezett az ünnepélyes tanévnyitó pillanata. Két nappal ezelőtt sok ország sok száz fiatalja találkozott Moszkvában első alkalommal. Országokból és nézetekből érkeztek a fiatalok, hogy tanuljanak, hogy a barátság és együttműködés alapján újabb lépést tenni a haladás útján.

Szokatlan tanévnyitás, felejtésetlen élmény volt a november 17-i ünnepség. Tanuságtétel a béke, a népek barátságának ügye mellett. A szovjet nép önzetlen segítségének újabb bizonyítéka. Annak a segítségnek, amelyet a Szovjetunió az ázsiai, afrikai és latin-amerikai tin-amerikai országoknak nyújt, hogy elősegítse gazdaságuk és kulturájuk minél gyorsabb fejlődését.

Egyetem alapításakor a Szovjetunió kormányában abból indult ki, hogy az emberiség előrehaladásához minden nép jelentős mértékben hozzájárulhat, ha sokoldalúan kifejleszti gazdaságát, kulturáját és tudományát. Azok az országok, amelyek hosszú, áldozatos harcokban vívtak ki nemzeti függetlenségüket, most minden erejüket gazdasági és kulturális elmaradottságuk felszámolására összpontosítják. Ehhez nyújt segítséget az egyetem. Elnevezése is azt mutatja, hogy a barátság és az együttműködés szellemét ápolja.

Emlékeztet tanévnyitás volt. Nemcsak azért, mert a diákokon kívül részt vettek ezen az ázsiai, afrikai, latin-amerikai államférfiak, közéleti vezetőségek is. Hanem azért is, mert a történelemben első alkalommal nyitotta meg kapuját olyan egyetem, amely az önzetlen segítséget, a barátság eszméjétől vezérelve, a gyengén fejlett országokat segíti gazdaságuk, kulturájuk fejlesztésében. S jöhetett nem a szokásos időben történt az évnaptól, a tanulók még sem maradtak el a tanulással. A legértékesebb ismereteket gyarapodtak: a szovjet emberek példájából megtanulták, hogyan kell a barátság, az együttműködés alapján újabb lépést tenni a haladás útján.

Cs. M.

Pártélet

Goda István

Aradi Krónika

A „Kabanov-effektus”

Egy rádiólokátor ernyőjén megjelenik a földkerekség bármely pontjának képe, még ha több ezer kilométerre fekszik is a megfigyelő helyről. Ezt a teljesítményt Nyikolaj Kabanov, szovjet tudós érte el, aki 14 éve foglalkozik a rádiólokációs jelenségek tanulmányozásával.

Kabanov megdöntötte egyes amerikai és angol szakembereknek azt az állítását, hogy a rádióhullámokat nem a Föld, hanem az ionoszféra veri vissza, ezért rádiólokátor segítségével nem kaphatjuk meg az igen távoli vidékek képét.

Kabanov megállapította, hogy az ionoszféra által visszavert rádióhullámok a Földre érkezve részben szétszóródnak, s a szétszóródott energia egy része visszavert a rádióhullámok forrásához és ott felfogható.

November 15-én a Szovjetunió Minisztertanácsa mellett működő tudomány- és felfedezésügyi bizottság 1-es számú diplomájával tüntette ki Nyikolaj Kabanovot találmányáért. Most első ízben fordult elő, hogy valamely állam hivatalosan szerzője után nevezett el egy felfedezést. Kabanov felfedezése a „Kabanov-effektus” nevet kapta.

Kabanov szerint, ha egy rádiólokátor ernyőjén meg akarjuk kapni a Föld valamely vidékének képét, nagy erősségű berendezés segítségével rádióhullámot kell kibocsátanunk az illető irányban. Ez a hullám bonyolult utat tesz meg, először az ionoszféra felé, onnan vissza a Földre, megint vissza az ionoszférába és így tovább, míg el nem érkezik az illető vidék.

Erről a helyről a Föld felületén szétszóródó rádióhullámok egy töredéke visszafelé teszi meg az utat a rádióhullámot kibocsátó készülékhez, s ennek ernyőjén megjelenik a kívánt vidék képe, tekintet nélkül arra, hogy az milyen távolságra van a megfigyelőhelytől. Ugyanakkor felfogható az ernyőn a földkéreg közbeeső pontjainak képei is.

A „Kabanov-effektus” gyakorlati haszna abban áll, hogy segítségével megállapíthatjuk a nagy távolságra szülő rádiókapcsolatok számára, illetve az ionoszféra felkutatására legelőnyösebb frekvenciát. Az új felfedezés lényegesen növeli a rádióközlések biztonságát, lehetővé teszi egyszerű antennákkal ellátott, kisebb teljesítményű rádióadók alkalmazását és a zavarok érzékelését.

Megkezdődött az őszi idény

Felszedték a horgonyt a szovjet tudományos kutatóhajók

Tucatnyi tudományos kutatóhajó barázdálja a tengerek és óceánok vizeit. Soknak az árbócon a vörös szovjet zászló alatti a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának világoskék zászlócskáját is ott lengeti a szél.

Eljött az őszi, s ilyenkor új szezonú folyamatok mennek végbe a tengerekben és az óceánokban. A tudósok természetesen szorgalmasan tanulmányozzák ezeket a jelenségeket. Nemrégiben futott ki az odeszai kikötőből a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának legújabb óceánográfiai hajója, a Vityaz. A hajó az Indiai-óceánban végez kutatásokat. Ebben a térségben egyébként 14 ország hajóit folytatnak tudományos munkát, köztük Indiai, ausztráliai, szovjet, amerikai, angol, francia, japán hajók.

A szovjet tudósok az első

között kapcsolódott be az Indiai-óceánban folyó nemzetközi kutatóprogramba.

A Vityaz több, mint egy félszáz év utat tesz. Fzalatt átszelt az Indiai-óceánt, a Csendes-óceán északi medencéjét, összesen több, mint 25.000 tengeri mérföldet tesz meg. Részletesebb kúrtatmunkát az Arabiátengeren, a Bengáli-öbölben, majd pedig Madagaskár és Ausztrália között végez.

A Vityaz útja 1961 tavaszán ér véget Vlagyivosztokban. Az expedíció vezetője P. L. Bezrukov professzor, a Szovjetunió egyik kiváló óceánográfiai szakembere. A hajó kapitánya tíz év óta változatlanul I. V. Szergejev.

Szevasztopolban horgonyt emelt egy másik óceánográfiai hajó — a Mihail Lomonoszov. A hajó tudományos személyzete a Fekete-tenger függőleges irányú áramlásait és mélyvizi áramlatait tanulmányozza.

Ezekben a napokban futott ki a vlagyivosztoki kikötőből a

Mindenki hallotta már a remekbékésült perzsaszönyegek híreit. Azt azonban már kevesebben tudják, hogy ezeket a nagyerleki szönyegeket főképpen 5-6 éves iráni gyermekek szövik. Ezek a szönyegek, gyermekek nélkül gyermekek naponta 10 órát dolgoznak embertelen feltételek között. Munkájuk bére még arra sem elegendő, hogy éhségüket csillapítsák. A szönyegek csodálatos mintáihoz, pompás színeikhez, a gyermekek könnyen tapad...

Az első alkotás

Kint zuhogott az eső. Az emberek fázósan húzták össze kabátjukat és amint elhaladtak a fényesen megvilágított ablak alatt, benéztek. Meglepetéssel ömlött szívükbe és ismételték:

— Be szépek, be gyönyörűek. A kis irodahelyiségben tervező, öltöztető, fodrászok és csomagoló szorgoskodnak. Ne higye azonban valaki, hogy divatbemutatóra készülnek. Bodrosaj, élénkzöld, alvobabákat csinósítanak az IPMS Aradeana babagyárban.

Fiatallemberek irányítja a munkát. A kis fényűző Dávid Akos vegyész-mérnök, a babagyártás munkájának irányítója. Csodálatos szépek ezek a játékok. Nagyon örülnek majd nekik a gyermekek, amikor megpillantják az áruházakban.

Dávid Akos alig pár éve végzett el az egyetem vegyészeti karát. A Gravura éremgyárában kapott alkalmazást, ahol megbízták az ujjaita babák készítésével. Bizony sok fejtevést okozott neki a feladat. Kezdetben sem felszerelése, sem anyaga nem volt a gyárnak. Ki kellett dolgoznia a termelési folyamatot és amikor az anyag is megérkezett, hozzálátott a modellek elkészítéséhez. Nem dolgozott egyedül, többen segítettek neki, hogy minél szebb és jobb minőségű termékkel lépjen meg a vásárlókat. Három hónapi kitartó, szorgalmas munka következett. Mindenki nek akadt egy-egy ötlete. Végre elkészült az első műanyagbaba. De Dávid Akos nem volt elégedett, módosított rajta s újra kezdte a gyártást. Megfelelő gép hiányában, nehezen haladtak a munkával. Dávid Akos azonban nem csüggedt, nem siránkozott, hanem más vállalatoktól beszerezte a szükséges alkatrészeket. Segítségére sietett a Gravura ve-

zetősége is, közösen oldották meg a kérdést és így rövid időn belül megkezdhetők az első sorozat gyártását.

— Allig vártam, hogy meglessem hosszú fáradozásom eredményét. Éjt nappalál téve dolgoztam. Amióta „diplomás” ember vagyok, és az első nagyobb alkotásom és természetesen nagyon foglalkoztatott. Most, amikor itt látom az első husz darabot, csomagolás előtt, már nyugodtabb vagyok. Remélem, hogy tetszik majd mind a gyermekeknek, mind a felnőtteknek.

Valóban a széke, barna és fekete hajú, mosolygós arcú babák mintha élnek. S mind, ez tervezőjük, az egész kis munkaközösség buzgóságát dicséri.

— Mi készítette arra, hogy

2600 év előtt élt iókák az Antarktisz jegében

A nemzetközi geotizikai év kutatásai kapcsán az Antarktiszon tartózkodó egyik jégűző két tökéletesen konzervált fókát vitt a hűtőkamrájában hazá. Ezeket abból a jég közé fogott 90 darabos fókakötegéből választották ki, amelyet az egyik repülőgépről fényképtelvétele alapján kutattak fel. A fókákat mérőlélekkel távolabb a

parttól egy szakadék jegében találták. A hajón lévő szakértők szerint kb. 2600 évesek, és lehelőükre sem önszínűk, hanem más állat erőszakos beavatkozással nem juthattak. Nyilván tengerrengés dobta őket a szakadékból, ahonnan nem tudván kivergődni, elpusztultak.

Bénulás ellen — előszerum

Nemrég dr. M. P. Csumakov szovjet vírus-kutató professzor annak az óriás méretű védőoltási akciónak a vezetésével bízták meg, amelynek az a célja, hogy 80 millió fiatal, gyermekparalízis elleni beoltásával ugyszólván lefolytja ennek a félelmetes betegségnek még a nevét is az emberiség ellenségeinek jegyzékéről. Ez a nagyvívű feladat a legérdekesebb szovjet kutatók egyikének jutott Csumakov személyében, aki érdekes és hősiessé multira tekint vissza a veszélyes betegségek elleni küzdelem történetében.

Erőből, egészségtől duzzadó orvos volt Csumakov, a 27 éves doktor a második világháború végén, amikor az annyi áldozatot követelő járványos encefalitisz (agyvelőgyulladás, vagy európai álomkor) eredete és terjedése körülményeinek felderítését tűzte ki kutatói tevékenysége céljává. Tudományos expedíciót szervezett, a munkatársával felkereste Távol-Keleten a járvány egyik fészket. A tajgában egy favágótelep kö-

zelében lüktött fábot, s ott látta személt szembé a pusztító kór borzasztó hatását.

M. P. Csumakov megállapította, hogy az ázsiai encefalitisz egy kis atka terjeszti, elterjedésében a japán agyvelőgyulladással, amely szunyogok által terjed, Mikor azonban munkájában eddig jutott, ő is megkapta a szörnyű betegséget. Társainak gondos ápolása életét ugyan megmentette, de majdnem teljesen megsejtítette a küzdelem, hanem a megkezdett munkát társával tovább folytatta, a veszélyes kór leküzdésében szánóttevő eredményeket ért el.

Csumakov professzor mindig arra törekedett, hogy az orvostudomány eredményeit gyakorlatilag is kipróbálja és alkalmazza. Ez a törekvés vezette aztán legújabb feladatához: a gyermekparalízis leküzdéséhez. Az elmúlt évben már 15 millió

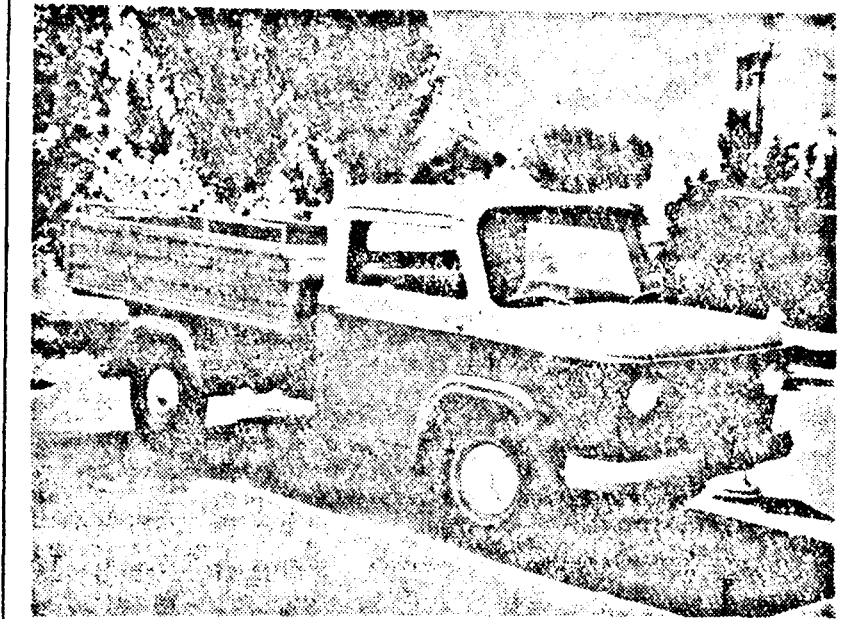
szovjet gyermek kapott gyermekparalízis elleni védőoltást a legújabb eljárással készített elő oltóanyaggal. Az idén pedig a Szovjetunió területén minden gyermeket és ifjút, számszerűen 80 millió fiatalt beoltanak ilyen oltó anyaggal. Ezt az új oltóanyagot a leningrádi Szmorgyicev eljárással készítik, aki az amerikai Albert Sabin készítményét módosítva, az élővírus anyagot legyengítve használja fel. Ezzel ellentétben, az ismert Salk-féle eljárás formálisan megölt poliomylitisz vírusokat használt védőoltásra.

M. P. Csumakov sok előnyt ismert fel az előszerumnak s alapos vizsgálatok után az oltóanyagot tökéletesítve, gyorsan bevezették gyakorlati alkalmazását, amely aztán ilyen hatalmas és az egész világon egyedülálló méretekben bontakozott ki, amit csak a Szovjetunió fejlett népegészségügyi intézményei tettek lehetővé.

Mi okozta a nagy élőlénycsoporthoz kihalását?

Egyes szovjet tudósok szerint az egész Földre kiterjedő hegyképződések során a fokozott vulkáni tevékenység által felszínre dobott óriási lávafolyások erős rádióaktív sugárzást hoztak létre. E sugárzások hosszú időn át fertőzték a Föld légkörét, vizet. Ha ezek kezdettől erősebb nem pusztították a rögöket, mai ismereteink szerint az egymásba halmozódó sugárhatás bizonyos idő múltán az élő szervezetek egyes csoportjainak kihalását idézhette elő. A szovjet kutatók megállapítá-

sai szerint a nagy élőlénycsoporthoz kihalása a nagy orogenezis (a hegyek képződési folyamata) fázisával egy időben történt, nem pedig az éghajlati viszonyok változása miatt következett be. Az éghajlat kialakulása ugyanis mindig fokozatosan zajlott le, tehát mód adódott az alkalmazkodásra, alkalmazkodásra. Ebből következik a szovjet tudósok, hogy a nagy élőlénycsoporthoz kihalását nem az időjárásban bekövetkezett változás idézhette elő.

A kijevi gépkocsigyár egyik legújabb terméke, a kisméretű, könnyű tehergépkocsi. A képen látható kocsi súlya 550 kilogramm, teherbírása fél tonna, óránkénti sebessége 80 kilométer.

Pokrovskij professzor javaslata:

Meteorológiai mesterséges holdak „gyűrűje”

Georgij Pokrovskij ismert szovjet professzor véleménye szerint a mai meteorológiai módszerekkel nem lehet a legpontosabban meghatározni a várható időjárást. A szovjet professzor úgy véli, hogy a

problémát mesterséges holdak rendszerével lehetne megoldani. A mesterséges holdakat „gyűrű” alakjában, egymástól meghatározott távolságra, közös pályán kellene elhelyezni. A néhány száz kilométer magasságban keringő meteorológiai mesterséges holdak segítségével rendszeres megfigyeléseket lehetne végezni az atmoszféra felső rétegében. A meteorológiai mesterséges holdakat esetleg fel lehetne szerelni televíziós berendezéssel a felhőkészítés és az atmoszféra szerkezetének regisztrálására.

Valamint a légköri és a nap sugárzás összetételének meghatározására szolgáló készülékekkel. Fel lehetne szerelni továbbá megfelelő rádióelektronikával, amelyekkel adatokat továbbíthatnának a legközelebbi mesterséges holdra és a földi megfigyelő állomásokra.

Pokrovskij professzor rámutat arra, hogy a mesterséges hold „gyűrű” megvalósítása több állam közreműködésével nemcsak a meteorológiai tudományak tenne felbecsülhetetlen szolgálatot, hanem jelentősen előmozdítaná az eredményes együttműködést más konkrét tudományos kérdésekben is.

Feltételezhető — állapítja meg a szovjet tudós —, hogy a szóbanforgó mesterséges hold-rendszer fennállásának már az első évtizedében több billió rubel megtakarítást eredményezne a természeti erőforrások védelmére.

Mesterséges véredények

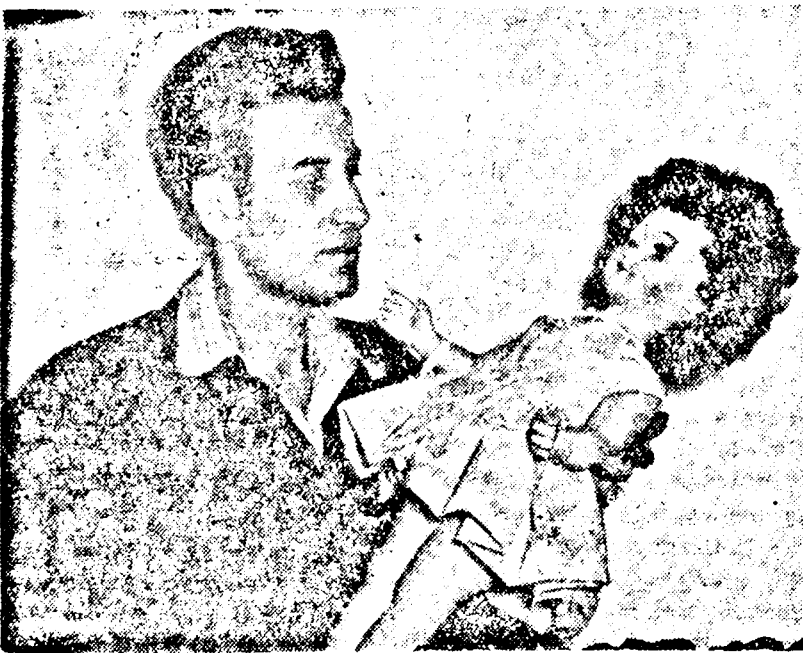
A Szovjetunió Orvostudományi Akadémiája Moszkvában tudományos ülészeket tart az elzáródó verőér-belhartagyaladás (endarteritis obliterans) műtét gyógykezelésének kérdésében. Amint Antonyin Filatov, az Orvostudományi Akadémia levelező tagja az ülészekon bejelentette, a Szovjetunióban olyan mesterséges véredényeket állítottak elő, amelyek tökéletesen pótolják a természetes véredényeket.

A mesterséges véredényeket a leningrádi vértárolásztól infúzió kiváló minőségű lavsanmüanyagból állították elő. Ezek a véredények megfelelnek minden követelménynek, amelyet az élő szövetek pótlásával szemben támasztani lehet: ártalmatlanok a szervezet számára, porózusok és annyira rugalmasak, hogy az érlekedéseket is továbbbírt képesek. A mesterséges ereket állandóan csatlakoztatva tartják s így bármely pillanatban felhasználhatók. A mesterséges véredények hossza 60 centiméter, átmérőjük 6 és 24 milliméter között váltakozik.

A sebészek előbb 30 kutyán próbálták ki a mesterséges ereket, s csak aztán alkalmazták klinikai beavatkozásoknál. Két esetben az aortát pótolták mesterséges érrel, öt esetben pedig más verőereket helyettesítettek velük. Megállapították, hogy az emberi szervezetben a mesterséges véredények semmilyen sem különböznek a természetes erektől. A mesterséges ér igen jól beilleszkedik a szervezetbe s a megoperált emberek rövid idő alatt teljesen megszokják a mesterséges aortát, vagy más mesterséges ereket.

A lavsanból készült mesterséges véredények élettartama minden valószínűség szerint nagyobb, mint a természetes ereké, vagyis gyakorlatilag korlátlan.

A Szovjetunióban 1961-ben megkezdik a mesterséges erek tömeggyártását.

Dávid Akos mérnök az egyik új műanyagbabával.